

UNIVERSITATEA ECOLOGICĂ BUCUREȘTI
MASTER
DERPTUL INTERN ȘI INTERNAȚIONAL
AL MEDIULUI

LUCRARE DE DISERTAȚIE

REGIMUL JURIDIC AL AVIZELOR DE
MEDIU

COORDONATOR ȘTIINȚIFIC:
PROF. UNIV. DR. MIRCEA DUȚU

MASTERANT:
COMAN GENEL

BUCUREȘTI
PROMOȚIA 2006

PLANUL LUCRĂRII

CAPITOLUL I.	
1.1. Introducere	4
1.2. Structura organizatorică, atribuțiile și competențele Agenției Naționale pentru Protecția Mediului	6
1.3. Definiția avizelor de mediu	11
CAPITOLUL II.	
2.1. Caracterizarea avizelor de mediu	18
2.2. Avizul de mediu pentru planuri și programe	19
1. Etapa de încadrare	22
2. Etapa de definitivare a proiectului de plan sau de program și de realizare a raportului de mediu	27
3. Etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei	35
4. Informarea și participarea publicului la procedura de evaluare de mediu	45
5. Evaluarea de mediu pentru planuri și programe cu potențial efect semnificativ asupra mediului în context transfrontier	49
6. Dispoziții finale și tranzitorii	53
2.3. Avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu	55
2.4. Avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice	58
2.5. Aviz Natura 2000	59

CAPITOLUL III.	
Regimul juridic al avizelor de mediu	62
3.1. Definirea actului administrativ	62
3.2. Trăsăturile și clasificarea actului administrativ	63
3.3. Forma și procedura de elaborare a actului administrativ	64
CAPITOLUL IV.	
Concluzii	72
BIBLIOGRAFIE	

CAPITOLUL I

1.1. Introducere

Protecția mediului a devenit una din principalele preocupări ale secolului XX și reprezintă o provocare pentru actualul mileniu. Comunitatea internațională a fost pusă în fața unor evenimente care au avut un impact deosebit asupra mediului: accidentele tancurilor petroliere Tory Canyon în 1967, Exxon Valdez –1992, Prestige–2002, accidentul de la uzinele Sandoz din Elveția sau cel de la Bhopal din India, și nu în ultimul rând accidentul de la Cernobîl– Ucraina.

Toate acestea au determinat societatea internațională să devină conștientă de importanța mediului, nu numai pentru omenire, ci pentru

supraviețuirea întregii planete. Astfel, relația mediu-societatea umană a căpătat dimensiuni concrete. Nu se mai pune problema ”îmblânzirii naturii”, ci a conștientizării faptului că omul este o parte intrinsecă a mediului, fapt pentru care protecția și conservarea acestuia înseamnă, de fapt, asigurarea habitatului necesar pentru continuarea existenței sale.

Un loc aparte în cadrul acestor preocupări este ocupat de tehnicile și instrumentele cu caracter preventiv și de precauție. Rolul lor a crescut odată cu trecerea de la mecanismele „end of pipe” de protecție a mediului la cele preventive. Varietatea, complexitatea și acceptarea acestor mecanisme legale au crescut în ultimii ani datorită influenței reciproce a legislației naționale și internaționale. Printre aceste mecanisme se număra și evaluarea strategică de mediu.

Ce este evaluarea strategică de mediu? Este un instrument folosit în mod sistematic la cel mai înalt nivel decizional, care facilitează, încă de foarte devreme, integrarea considerentelor de mediu în procesul de luare a deciziilor, conduce la identificarea măsurilor specifice de ameliorare a efectelor și stabilește un cadru pentru evaluarea ulterioară a proiectelor din punct de vedere al protecției mediului.

Evaluarea strategică se aplica, de către unele state și la nivel de politici și chiar de legislație, fiind o metoda de asigurare a unei dezvoltări durabile. În acest sens, s-a dezvoltat un instrument internațional, pe care și România l-a semnat la Kiev în 2003, Protocolul privind evaluarea

strategica de mediu – acesta se refera la planuri, programe, politici si legislație care pot face obiectul evaluării de mediu.

Evaluarea strategica de mediu s-a dezvoltat ca măsura de precauție, la nivel decizional înalt, deoarece evaluarea impactului la nivel de proiect s-a dovedit o măsura destul de limitativa si slaba, si in consecința, insuficienta. Aceasta, datorita momentului târziu in procesul decizional, in care se aplica procedura EIA la proiecte. Astfel, răspunsurile la întrebările adresate la nivelul cel mai înalt, de tipul “ce fel de dezvoltare trebuie să aibă loc, unde și daca acesta trebuie întradevăr să aibă loc” au fost, de cele mai multe ori, nefundamentate din punct de vedere al protecției mediului.

Evaluarea de mediu sau “evaluarea strategica de mediu” se aplica la cel mai înalt nivel decizional sau de planificare, de exemplu la dezvoltarea politicilor, strategiilor si, evident al planurilor si programelor. In acest mod se poate focaliza pe “sursa” impactului asupra mediului si nu pe “rezolvarea” simptomelor apărute in urma producerii impactului.

Agenția Națională pentru Protecția Mediului, instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, este organul de specialitate pentru implementarea politicilor și legislației în domeniul protecției mediului, în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

1.2. Structura organizatorică, atribuțiile și competențele Agenției Naționale pentru Protecția Mediului

Structura organizatorică, numărul de personal, atribuțiile și competențele Agenției Naționale pentru Protecția Mediului sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Autoritățile competente pentru protecția mediului sunt instituții publice cu personalitate juridică, finanțate integral de la bugetul de stat. Pentru exercitarea atribuțiilor sale, autoritatea competentă pentru protecția mediului solicită informațiile necesare altor autorități publice centrale, autorităților administrației publice locale, persoanelor fizice și juridice.

În exercitarea atribuțiilor ce le revin, comisarii regionali, comisarii șefi și comisarii Gărzii Naționale de Mediu, precum și persoane împuternicite din cadrul acesteia, au acces, în condițiile legii, oricând și în orice incintă unde se desfășoară o activitate generatoare de impact asupra mediului.

Autoritatea publică centrală pentru protecția mediului are următoarele atribuții și răspunderi:

- reactualizează strategia protecției mediului, cu respectarea principiilor și elementelor strategice prevăzute în prezenta ordonanță de urgență;
- elaborează recomandările și acționează pentru integrarea politicilor de mediu în strategiile și politicile sectoriale;

- coordonează activitatea de instruire în domeniul protecției mediului;
- corelează planificarea de mediu cu cea de amenajare a teritoriului și urbanism și stabilește măsuri de reconstrucție ecologică;
- creează sistemul de informare propriu și stabilește condițiile și termenii care permit accesul liber la informațiile privind mediul și participarea publicului la luarea deciziilor privind mediul;
- stabilește infrastructura pentru informația spațială care servește scopurilor politicilor de mediu și politicilor sau activităților care pot avea un impact asupra mediului;
- inițiază proiecte de acte normative, norme tehnice, reglementări și proceduri specifice;
- avizează normele și reglementările referitoare la activități cu impact asupra mediului, elaborate de alte autorități și controlează aplicarea acestora;
- organizează sistemul național de monitorizare integrată a calității mediului, coordonează activitatea acestuia și asigură informarea autorității centrale pentru sănătate privind rezultatele monitorizării contaminării radioactive a mediului;
- creează cadrul instituțional-administrativ pentru identificarea și promovarea programelor de cercetare, pentru formarea și instruirea unui personal calificat pentru supraveghere, analiză, evaluare și control al mediului;
- implementează politicile, strategiile și reglementările de protecția mediului prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului și agențiile regionale și județene pentru protecția mediului;

- numește comisii de experți pentru evaluarea prejudiciului adus mediului prin anumite activități care implică organisme modificate genetic;
- asigură, contra cost, consultarea organismelor științifice și a experților interni și externi, după caz;
- elaborează și implementează programe și elaborează materiale educative privind importanța protecției mediului;
- urmărește, în sfera sa de competență, respectarea obligațiilor asumate prin convențiile internaționale la care România este parte;
- urmărește și analizează aplicarea prezentei ordonanțe de urgență, întocmește, prin intermediul Agenției Naționale de Protecția Mediului, rapoarte anuale privind starea mediului;
- colaborează cu organizații și autorități similare din alte țări și reprezintă Guvernul în relațiile internaționale în domeniul protecției mediului;
- aplică sancțiuni, prin Garda Națională de Mediu, pentru nerespectarea legislației de mediu și pentru neconformarea la condițiile impuse prin actele de reglementare, titularilor activităților;
- colaborează cu autoritățile publice și alte persoane juridice, în scopul diminuării efectelor negative ale activităților economice asupra mediului și încurajează introducerea tehnicilor și tehnologiilor adecvate pentru mediu;
- pune la dispoziție publicului date privind starea mediului, programele și politica de protecție a mediului;

- se consultă periodic cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale și cu alți reprezentanți ai societății civile pentru stabilirea strategiei protecției mediului;

- identifică, în colaborare cu Ministerul Finanțelor Publice, noi instrumente financiare care favorizează protecția și îmbunătățirea calității elementelor de mediu;

- realizează activitatea de inspecție și control în domeniul protecției mediului prin Garda Națională de Mediu;

- colaborează cu autoritățile publice de protecție civilă pentru elaborarea planurilor operative și pentru executarea în comun a intervențiilor în caz de poluări sau accidente ecologice;

- elaborează Programul Operațional Sectorial Mediu având responsabilitatea managementului, implementării și gestionării asistenței financiare alocate acestui program;

- pe baza datelor obținute din supravegherea mediului, zone de risc înalt de poluare în anumite regiuni ale țării și elaborează, împreună cu alte autorități publice centrale și locale, programe speciale pentru înlăturarea riscului survenit în aceste zone. După eliminarea factorilor de risc înalt de poluare, pe baza noilor date rezultate din supravegherea evoluției stării mediului, zona respectivă este declarată reintrată în normalitate.

Protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice.

Autoritățile administrației publice centrale și locale prevăd în bugetele proprii fonduri pentru îndeplinirea obligațiilor rezultate din implementarea legislației comunitare din domeniul mediului și pentru programe de protecție a mediului și colaborează cu autoritățile publice centrale și teritoriale pentru protecția mediului în vederea realizării acestora.

Autoritățile competente pentru protecția mediului conduc procedura de reglementare și emit, după caz, avize de mediu, acorduri și autorizații/autorizații integrate de mediu, în condițiile legii.

Actele de reglementare se emit numai dacă planurile și programele, proiectele, respectiv programele pentru conformare privind activitățile existente prevăd prevenirea, reducerea, eliminarea sau compensarea, după caz, a consecințelor negative asupra mediului, în raport cu prevederile aplicabile din normele tehnice și reglementările în vigoare.

Titularii activităților care fac obiectul procedurilor de reglementare din punct de vedere al protecției mediului au obligația de a respecta termenele stabilite de autoritatea competentă de protecția mediului în derularea acestor proceduri.

Nerespectarea termenelor stabilite de autoritatea competentă de protecția mediului în derularea procedurii de reglementare conduce la încetarea acestei proceduri, solicitarea actului de reglementare fiind anulată.

1.3. Definiția avizelor de mediu, felurile, conținutul, obținerea, solicitarea și valabilitatea avizelor de mediu

Avizul – reprezintă opinia de specialitate, solicitată de autoritatea administrativă competentă să emită/ adopte actul administrativ, cu privire la necesitatea și oportunitatea emiterii/adoptării și la conținutul actului. Avizele de regulă, nu se pot solicita autorităților administrative ierarhic superioare emitentului, iar revocarea avizului ulterior actului administrativ emis/adoptat cu respectarea lui nu influențează valabilitatea actului administrativ.

Potrivit tezei ultime a art.40 alin.(4) al Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, actele normative emise de autoritățile administrației publice centrale de specialitate sau de cele ale administrației publice locale vor menționa în preambul și „avizele prevăzute de lege”. Această obligație , poate naște unele discuții contradictorii, deoarece atât pe plan doctrinar, cât și pe plan legislativ, așa cum am amintit mai sus avizele pot fi facultative, consultative sau conforme. Caracterul de obligativitate este parțial în cazul avizelor consultative, deoarece solicitarea acestora la emiterea unui act juridic este obligatorie în schimb conținutul avizului este facultativ pentru organul emitent al actului. În raport cu prevederile din Normele de tehnică legislativă , considerăm că în preambulul hotărârilor trebuie să se menționeze toate avizele prevăzute

de lege, inclusiv cele facultative, deoarece și acestea exprimă atitudinea organului emitent față de organul care avizează actul normativ.

❖ **Avizele sunt facultative**, atunci când autoritatea administrativă care emite/adoptă actul nu este obligată să le solicite. În cazurile în care avizul a fost solicitat și obținut, inițiatorul actului nu este obligat să se conformeze acestuia;

❖ **Avizele sunt consultative**, atunci când inițiatorul actului administrativ este obligat să le solicite, dar nu este obligat să se conformeze conținutului acestora la emiterea/adoptarea actului administrativ;

❖ **Avizele sunt conforme**, atunci când inițiatorul actului administrativ este obligat, atât să le solicite, cât și să le respecte. În această situație, actul administrativ emis nu poate fi contrar conținutului avizului, în schimb, organul competent să emită actul, dacă nu este de acord cu conținutul avizului, poate să renunțe la dreptul de a mai emit actul administrativ respectiv.

Avizul de amplasament și avizul de gospodărire a apelor sunt avize conforme, cerute pentru efectuarea lucrărilor care se construiesc pe ape sau care au legătură cu apele.

Documentațiile pentru fundamentarea solicitării avizului de gospodărire a apelor trebuie să se bazeze pe studii meteorologice, hidrologice sau hidrogeologice, după caz, pe studii de gospodărire a apelor și de impact al lucrărilor respective asupra resurselor de apă și asupra zonelor riverane.

Avizul își pierde valabilitatea după doi ani de la emitere. Dacă execuția lucrărilor respective nu a

început în acest interval, posesorul unui aviz de gospodărire a apelor are obligația să anunțe emitentul în scris, data de începere a execuției cu 10 zile înainte de aceasta.

Avizul și autorizația de gospodărire a apelor nu exclud obligativitatea obținerii acordului și autorizației de mediu.

În cazurile avizului facultativ și consultativ, actul administrativ poate fi emis/adoptat, dacă avizul nu a fost emis în termenul prevăzut de lege sau stabilit de autoritatea administrativă care l-a solicitat.

Potrivit legislației în vigoare, un consiliu local nu poate dezbate un proiect de hotărâre dacă nu este însoțit de avizele comisiilor de specialitate ale consiliului.

Dar, consiliul local nu este obligat să urmeze acele avize, având deplina libertate în adoptarea hotărârii. În acest caz , avizul este consultativ.

Potrivit tezei ultime a art.40 alin.(4) al Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, actele normative emise de autoritățile administrației publice centrale de specialitate sau de cele ale administrației publice locale vor menționa în preambul și „avizele prevăzute de lege”. Această obligație , poate naște unele discuții contradictorii, deoarece atât pe plan doctrinar, cât și pe plan legislativ, așa cum am amintit mai sus avizele pot fi facultative, consultative sau conforme. Caracterul de obligativitate este parțial în cazul avizelor consultative, deoarece solicitarea acestora la emiterea unui act juridic este

obligatorie în schimb conținutul avizului este facultativ pentru organul emitent al actului. În raport cu prevederile din Normele de tehnică legislativă , considerăm că în preambulul hotărârilor trebuie să se menționeze toate avizele prevăzute de lege, inclusiv cele facultative, deoarece și acestea exprimă atitudinea organului emitent față de organul care avizează actul normativ.

Conform Ordonanței Guvernului României nr.35/2002 privind aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a consiliilor locale , aprobată de Legea nr.673/2002, comisiile de specialitate întocmesc avize asupra proiectelor de hotărâri și asupra problemelor analizate, pe care le prezintă consiliului local.

Ca și în cazul rapoartelor compartimentelor de resort avizele comisiilor de specialitate se întocmesc în scris, și se înregistrează în registrul de intrare ieșire a corespondenței, secretarul localității având obligația să le transmită consilierilor împreună cu invitația și celelalte materiale referitoare la ședința consiliului local, precum și inițiatorului proiectului de hotărâre.

Referitor la **conținutul avizului** , considerăm că acesta cuprinde punctul de vedere al comisiei de specialitate , propuneri de îmbunătățire a proiectului de hotărâre și amendamente, acesta concretizându-se într-un material util adoptării unei hotărâri viabile.

Avizele întocmite de comisiile de specialitate vor cuprinde separat, cu motivarea necesară, atât amendamentele și propunerile acceptate cât și

cele respinse. Ele sunt supuse la vot în cadrul comisiei, fiind semnate de președinte și secretar.

După **obținerea** avizelor inițiatorul actului definitivează proiectul, reținând sau respingând motivat propunerile, recomandările sau observațiile formulate de avizatori. Dacă în urma propunerilor, recomandărilor și observațiilor primite, se aduc modificări de esență proiectului inițial, se pot solicita alte avize, note de fundamentare sau referate decât cele inițiale, în funcție de schimbările intervenite.

Avizele pot fi solicitate de la orice organ al administrației publice, fie de competență materială generală, fie de competență materială specială, cu excepția, însă, a organului ierarhic superior emitentului. În una din lucrările citate, din „epoca post-revoluționară”, se afirmă că numai avizele facultative sau consultative nu pot niciodată să emane de la un organ ierarhic superior, deoarece punctul de vedere al acestui organ nu poate fi facultativ pentru organul din subordine, care este obligat să se conformeze acestui punct de vedere. Acest lucru nu evocă ideea de aviz, ci ideea de control general al activității, dublată de ideea dreptului la instrucțiune, care sunt elemente ale conținutului raportului administrativ de subordonare. Prin urmare, avizele, inclusiv cele conforme, ne apar ca elemente de conținut ale raporturilor administrative de colaborare.

În practică avizele sunt solicitate chiar pe proiectul de act normativ, fiind una din regulile metodologice în acest sens aprobate prin Hotărârea

Guvernului nr.390/1993, un ante-proiect de Cod de procedură administrativă.

Solicitarea avizului de mediu se face în baza unei cereri însoțita de:

- bilanț de mediu;
- obligații de mediu;
- programul pentru conformare copie însoțită de APM, dacă există;
- propunere program pentru conformare corespunzătoare obligațiilor de mediu;
- surse potențiale de răspundere pentru daune aduse Mediului;
- copii de pe actele de proprietate sau de drept de folosință a terenurilor, clădirilor și utilităților.

Valabilitatea avizului de mediu este de 2 ani de la data emiterii, în cazul în care nu intervin modificări ale condițiilor în care a fost emis sau a folosit scopului pentru care a fost emis.

CAPITOLUL II

2.1. Caracterizarea avizelor de mediu

Avize de mediu emise de autoritatea competentă pentru protecția mediului sunt:

- **Avizul de mediu pentru planuri și programe** – act tehnico-juridic eliberat în scris de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării (planuri și programe, inclusiv cele cofinanțate de Comunitatea Europeană, precum și modificările acestora, care se supun pregătirii și/sau adoptării de către autoritățile publice la nivel național, regional sau local ori care sunt pregătite de aceste autorități în vederea adoptării printr-o procedură legislativă de către Parlament sau Guvern și care

sunt impuse prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative).

▪ **Avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu** – act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului la: schimbarea titularului unei activități cu impact asupra mediului, vânzarea pachetului majoritar de acțiuni, vânzarea de active, fuziune, divizare, concesiune, dizolvare urmată de lichidare, lichidare, încetarea activității, faliment, având ca scop stabilirea obligațiilor de mediu, ca prevederi ale unui program pentru conformare, în vederea asumării acestora de către părțile implicate în situațiile menționate anterior.

▪ **Avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice** – act tehnico-juridic emis de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, necesar în procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor și respectiv de autorizare a îngrășămintelor chimice.

▪ **Aviz Natura 2000** – act tehnico-juridic emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică în planul sau programul supus adoptării;

2.2. Avizul de mediu pentru planuri si programe

Planuri și programe – planurile și programele, inclusiv cele cofinanțate de Comunitatea Europeană, ca și orice modificări ale acestora, care: (i) se elaborează și/sau se adoptă de către o

autoritate la nivel național, regional sau local ori care sunt pregătite de o autoritate pentru adoptarea, printr-o procedură legislativă, de către Parlament sau Guvern; și (ii) sunt cerute prin prevederi legislative, de reglementare sau administrative.

Titularul planului sau programului - orice autoritate publică, precum și orice persoană fizică sau juridică care promovează un plan sau un program.

Raportul de mediu reprezintă o parte a documentației planurilor sau programelor care identifica, descrie și evaluează efectele posibile semnificative asupra mediului ale aplicării acestora și alternativelor lor raționale, luând în considerare obiectivele și aria geografică aferentă.

Domeniile specifice avute în vedere pentru evaluarea de mediu a anumitor planuri și programe sunt: amenajarea teritoriului și urbanism, utilizarea terenurilor, agricultura, silvicultura, piscicultura, transportul, energia, industria, inclusiv activitatea de extracție a substanțelor minerale utile, gospodărirea deșeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicațiile, turismul.

Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a avizului de mediu pentru proiecte și programe (HGnr.1076/2004) specifică:

Se supun evaluării de mediu toate planurile și programele care:

a) se pregătesc pentru următoarele domenii: agricultura, silvicultura, pescuit și acvacultura, energie, industrie, inclusiv activitatea de extracție a resurselor minerale, transport, gestionarea

deșeurilor, gospodărirea apelor, telecomunicații, turism, dezvoltare regională, amenajarea teritoriului și urbanism sau utilizarea terenurilor, și care stabilesc cadrul pentru emiterea viitoarelor acorduri unice pentru proiectele care sunt prevăzute în anexele nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 918/2002 privind stabilirea procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului și pentru aprobarea listei proiectelor publice private supuse acestei proceduri; ori care

b) datorită posibilelor efecte afectează ariile de protecție specială acvifaunistică sau ariile speciale de conservare reglementate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 236/2000 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 462/2001.

Se supun evaluării de mediu numai dacă pot avea efecte semnificative asupra mediului:

- planurile și programele prevăzute la alin. (2), care determină utilizarea unor suprafețe mici la nivel local;
- modificările minore la planurile și programele prevăzute la alin. (2);
- planurile și programele, altele decât cele prevăzute la alin. (2), care stabilesc cadrul pentru emiterea viitoarelor acorduri unice pentru proiecte

Procedura de evaluare de mediu se aplică de autoritățile titulare de plan sau program în colaborare cu autoritățile competente pentru protecția mediului, cu consultarea autorităților publice centrale sau locale de sănătate și cele

interesate de efectele implementării planurilor și programelor, după caz, precum și a publicului și se finalizează cu emiterea avizului de mediu pentru planuri sau programe.

Participarea publicului la procedura de evaluare de mediu se face în mod efectiv încă de la inițierea planului sau programului.

Competența de emitere a avizului de mediu revine agențiilor regionale de protecție a mediului, pentru planurile și programele locale și județene, și autorității publice centrale pentru protecția mediului, pentru planurile și programele naționale și regionale.

Autoritățile competente pentru protecția mediului percep taxe pentru emiterea avizului de mediu, achitate la Trezoreria Statului, după cum urmează:

- o 25 RON pentru fiecare plan local;
- o 50 RON pentru fiecare plan județean;
- o 75 RON pentru fiecare plan regional;
- o 100 RON pentru fiecare plan național.

Solicitarea și obținerea avizului de mediu pentru planuri și programe sunt obligatorii pentru adoptarea planurilor și programelor care pot avea efecte semnificative asupra mediului.

Evaluarea de mediu are ca scop integrarea obiectivelor și cerințelor de protecție a mediului în pregătirea și adoptarea planurilor și programelor.

Procedura de evaluare de mediu, structura raportului de mediu și condițiile de emitere a avizului de mediu pentru planuri și programe, inclusiv pentru cele cu efecte transfrontieră, sunt

stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Aprobarea planurilor și programelor, la orice nivel ierarhic, este condiționată de existența avizului de mediu pentru respectivul plan sau program.

Avizul de mediu pentru planuri și programe poate cuprinde mai multe etape, după cum urmează:

1. Etapa de încadrare

Titularul notifică autoritatea competentă pentru protecția mediului și informează publicul cu privire la începerea procesului de elaborare a planului/programului și la realizarea primei versiuni a acestuia. Cele două acțiuni (notificarea autorității și prima informare a publicului) se realizează concomitent.

Titularul trebuie să publice anunțul de două ori, la interval de 3 zile, publicul având un interval de timp de 15 zile calendaristice pentru a transmite comentarii și sugestii autorității de mediu. Prin urmare, un simplu calcul matematic indică un termen de 18 zile calendaristice (- ziua publicării primului anunț - 3+ 15) de la primul anunț. Ținând cont că autoritatea de mediu trebuie să emită decizia de supunere sau nu la procedura SEA (decizia de încadrare) în termen de 25 de zile calendaristice, rezultă o diferență de 6 zile necesare pentru ca toate comentariile și sugestiile publicului să poată fi analizate și luate în considerare de autoritatea de mediu.

Anunțurile titularului trebuie să fie publicate în mass-media și pe pagina proprie de internet.

În cazul în care titularul planului/programului nu are pagina proprie de Internet, afișarea planului/programului în format electronic se poate face pe pagina de Internet a autorității de mediu implicată în procedură.

Titularul planului sau programului pune la dispoziție autorității competente pentru protecția mediului și publicului, pentru consultare, prima versiune a planului sau programului.

Notificarea reprezintă o adresă de înaintare către autoritatea competentă de mediu, cu semnătura și ștampila titularului, prin care acesta înștiințează despre elaborarea primei versiuni a planului/programului și solicită punct de vedere cu privire la aplicarea HG 1076/2004 la planul sau programul respectiv.

Odată cu notificarea titularul înaintează autorității competente de mediu și prima versiune a planului/programului. Este recomandat ca documentația să fie transmisă în cel puțin două exemplare, unul fiind necesar autorității pentru analiză, celalalt urmând a fi pus la dispoziția publicului spre consultare la sediul acesteia.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului transmite în scris titularului planului sau programului obligativitatea efectuării evaluării de mediu în termen de 10 zile calendaristice de la data primirii primei versiuni a planului sau programului.

Planurile/programele care se supun obligatoriu procedurii SEA; pentru acestea, autoritatea de mediu are obligația de a răspunde, titularului, în

termen de 10 zile calendaristice de la data primirii primei versiuni a planului/programului.

Publicul are la dispoziție 15 zile calendaristice pentru a transmite comentarii și opinii.

Pentru planurile și programele care fac obiectul etapei de încadrare decizia autorității competente de mediu se ia în termen de 25 zile calendaristice de la primirea notificării.

Autoritățile competente pentru protecția mediului conduc etapa de încadrare a planurilor și programelor pentru care sunt notificate de către titularul planului sau programului.

Etapa de încadrare se realizează cu consultarea titularului planului sau programului, a autorității de sănătate publică și a autorităților interesate de efectele implementării planului sau programului, în cadrul unui comitet special constituit.

Autoritățile competente pentru protecția mediului identifică autoritățile publice care, datorită atribuțiilor și răspunderilor specifice pe care le au în domeniul protecției mediului, sunt interesate de efectele implementării planului sau programului.

Prima etapă, etapa de încadrare, este condusă de autoritățile competente de protecția mediului. În principiu, agențiile regionale pentru protecția mediului pe raza căreia se va implementa planul/programul, sau MMGA sunt autoritățile competente. Însă, după cum am menționat, aceste autorități au posibilitatea de a delega parcurgerea diferitelor etape, agențiilor locale, respectiv ANPM – ului. Autoritatea competentă de mediu care conduce această etapă poate fi, după caz, agenția

județeană pentru protecția mediului, care preia responsabilitatea parcurgerii acestei etape din procedură, sau ANPM - ul.

Rolul autorităților de mediu este de a conduce această etapă.

Etapă de încadrare se desfășoară în cadrul unui comitet format din: autoritatea competentă de mediu, titularul planului/programului, autoritatea de sănătate publică și alte autorități care sunt identificate ca fiind interesate de efectele implementării planului/programului, precum: autoritatea pentru agricultură, economie, transporturi, etc., în funcție de specificul și titularul planului/programului.

„Interesate de efectele implementării planului” înseamnă că vor fi identificate acele autorități care au atribuții și responsabilități în implementarea planului/programului.

Autoritatea de mediu este cea care le „identifică” pe cele interesate de efectele implementării planului/programului.

În termen de 25 de zile calendaristice de la notificare, autoritățile de mediu trebuie să realizeze următoarele:

- identificarea reprezentanților autorităților interesate de efectele implementării planului/programului;

- convocarea acestora pentru a face parte din comitetul special constituit;

- convocarea titularului la ședința/ședințele comitetului special constituit, cu precizarea autorităților cărora trebuie să li se trimită prima versiune a planului;

Organizarea unei ședințe/ședințelor comitetului pentru a se consulta asupra efectelor posibile ale planului/programului;

➤ analizarea comentariilor și sugestiilor care se primesc din partea publicului;

➤ luarea deciziei etapei de încadrare.

Autoritățile competente pentru protecția mediului aduc la cunoștință publicului decizia motivată a etapei de încadrare, prin publicare pe pagina proprie de Internet, în termen de 3 zile calendaristice de la luarea deciziei. Decizia se publică în mass-media de către titular.

Publicul poate formula comentarii privind decizia etapei de încadrare pe care le trimite în scris autorității competente pentru protecția mediului, în termen de 10 zile calendaristice de la publicarea anunțului.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului poate reconsidera decizia privind etapa de încadrare, pe baza propunerilor justificate ale publicului în cadrul consultărilor desfășurate în comitetul special constituit, în termen de 15 zile calendaristice de la data expirării termenului prevăzut la alin. (2). Decizia finală, motivată, se aduce la cunoștință publicului în termen de 3 zile calendaristice, prin afișare pe pagina proprie de Internet. Decizia finală se publică în mass-media de către titular.

Planurile și programele care, în urma etapei de încadrare, nu necesită evaluare de mediu urmează a fi supuse procedurii de adoptare fără aviz de mediu.

2. Etapa de definitivare a proiectului de plan sau de program și de realizare a raportului de mediu

Definitivarea proiectului de plan sau de program, stabilirea domeniului și a nivelului de detaliu al informațiilor ce trebuie incluse în raportul de mediu, precum și analiza efectelor semnificative ale planului sau programului asupra mediului se fac în cadrul unui grup de lucru.

Această etapă are două obiective mari:

- a) definitivarea proiectului de plan /program;
- b) elaborarea raportului de mediu;

Este foarte important de reținut că cele două obiective se realizează simultan, pe măsură ce se definitivează proiectul având loc și evaluarea de mediu. Astfel, evaluarea de mediu se desfășoară în timpul pregătirii planului/programului, înainte de adoptarea sau supunerea acestuia unei proceduri de aprobare/adoptare, și se finalizează prin raportul de mediu.

Cele două obiective mari menționate – definitivarea proiectului de plan/program și elaborarea raportului de mediu – se realizează în cadrul unui grup de lucru.

Grupul de lucru este alcătuit din reprezentanți ai titularului planului sau programului, ai autorităților competente pentru protecția mediului și pentru sănătate, ai altor autorități interesate de efectele implementării planului sau programului din una sau mai multe persoane fizice ori juridice atestate conform prevederilor legale în vigoare, precum și experți care pot fi angajați, după caz.

Constituirea grupului prevăzut la alin. (1) este obligația titularului. Grupul de lucru are caracter

nepermanent, fiind constituit special pentru planul sau programul respectiv, pe baza nominalizărilor făcute de autoritățile pe care le reprezintă. Nominalizările se fac la solicitarea Grupul de lucru este alcătuit din reprezentanți ai titularului planului sau programului, ai autorităților competente pentru protecția mediului și pentru sănătate, ai altor autorități interesate de efectele implementării planului sau programului.

Componenta grupului de lucru cuprinde în mod obligatoriu reprezentanți ai autorității competente pentru protecția mediului (care poate fi cea care a condus etapa de încadrare sau o altă autoritate de mediu care a preluat responsabilitatea parcurgerii acestei etape de procedură), reprezentanți ai autorității pentru sănătate, reprezentanți ai altor autorități interesate de efectele implementării acestui plan/program (din zona în care se va implementa planul/programul), persoanele fizice sau juridice atestate conform Ord. MAPAM 978/2003, modificat și completat de Ord. MMGA 97/2004.

Titularul are posibilitatea de a angaja și experți din diferite domenii care pot contribui la fundamentarea/soluționarea anumitor aspecte întâlnite în timpul evaluării de mediu a planului/programului. Acești experți pot oferi expertiza în domenii ca, de exemplu: seismologie, energie nucleară, meteorologie, biologie marină, etc.

În acest grup de lucru, care se înființează la solicitarea titularului, există următoarele părți implicate:

➤ autoritățile competente de mediu, care au sarcina:

✓ de a identifica autoritățile interesate de efectele implementării planului/programului și a transmite, în scris, titularului denumirea acestora și datele de contact (este bine ca lista acestor autorități cu datele de contact să fie transmisă odată cu decizia etapei de încadrare, pentru planurile/programele supuse acestei etape, sau a adresei de răspuns, pentru planurile/programele prevăzute de art. 5 alin.(2)),

✓ de a supraveghea includerea obiectivelor de mediu în raportul de mediu,

✓ de a furniza informațiile de mediu deținute,

✓ de a atrage atenția asupra aspectelor sensibile ce trebuie luate în considerare la elaborarea planului/programului și a alternativelor acestuia, precum și a celor care trebuie evaluate în raportul de mediu;

➤ titularul planului/programului, care îndeplinește următoarele sarcini:

✓ transmite autorităților identificate scrisori pentru nominalizarea reprezentanților lor în grupul de lucru,

✓ stabilește data și locul primei reuniuni a acestuia (datele ședințelor ulterioare se stabilesc de comun acord),

✓ prezintă prima versiune a planului/programului și urmărește definitivarea acesteia pe parcursul tuturor reuniunilor, ținând cont de informațiile/comentariile/opiniile primite de la celelalte autorități, experți, persoane atestate;

➤ autoritățile de sănătate, care au sarcina:

✓ de a urmări integrarea aspectelor privind sănătatea populației în dezvoltarea planului/programului, astfel încât să se reducă potențialul impact asupra sănătății umane,

✓ de a furniza date, statistici, alte informării privind starea sănătății populației, relevante pentru definitivarea planului / programului discutat,

✓ de a avea o contribuție substanțială la derularea acestei etape, din perspectiva priorităților privind sănătatea populației;

➤ alte autorități interesate de efectele implementării planului/programului, cum sunt, de exemplu: din domeniul transportului, al administrației și internelor, industriei și energiei, etc. Toate aceste autorități trebuie, pe lângă a furniza informațiile de care dispun și care sunt relevante pentru elaborarea planului/programului, să colaboreze activ la dezvoltarea planului/programului în cauză și a alternativelor acestuia.

✓ de a furniza date, statistici, alte informării privind starea sănătății populației, relevante pentru definitivarea planului / programului discutat,

✓ de a avea o contribuție substanțială la derularea acestei etape, din perspectiva priorităților privind sănătatea populației;

➤ alte autorități interesate de efectele implementării planului/programului.

Grupul de lucru se întrunește ori de câte ori este necesar, la solicitarea titularului de plan/program.

Grupul de lucru trebuie să îndeplinească cele două obiective ale acestei etape, respectiv să

definitiveze planul/programul și să elaboreze raportul de mediu.

Punctele de vedere exprimate în ședințele grupului de lucru se consemnează în procese verbale semnate de membrii grupului. Un exemplar al proceselor-verbale rămâne la autoritatea competentă de protecție a mediului.

Discuțiile și punctele de vedere exprimate în cadrul grupului de lucru sunt consemnate în procese – verbale, care se întocmesc pentru fiecare ședință a grupului de lucru; un exemplar din acestea se păstrează de autoritatea competentă de mediu la dosarul emiterii avizului de mediu.

Un exemplar se păstrează de titular, pentru a constitui baza modificărilor pe care le va face la planul/programul propus inițial.

La cererea acestora, fiecare parte prezentă în grupul de lucru poate primi câte o copie a procesului verbal.

Titularul planului sau programului prezintă grupului de lucru obiectivele specifice ale planului sau programului.

Persoanele atestate, împreună cu experții angajați, după caz, analizează problemele semnificative de mediu, inclusiv starea mediului și evoluția acestuia în absența implementării planului sau programului, și determină obiectivele de mediu relevante în raport de obiectivele specifice ale planului sau programului.

Titularul trebuie să prezinte grupului de lucru prima versiune a planului/programului, să motiveze necesitatea elaborării acestuia, să precizeze obiectivele specifice ce se doresc a fi îndeplinite

prin realizarea lui, modul în care se încadrează în politica de dezvoltare economico-socială.

Pe baza informațiilor prezentate de titular, persoanele atestate împreună cu experții, după caz, trebuie să stabilească/să studieze problemele de mediu determinate de îndeplinirea obiectivelor specifice ale planului/programului. În acest proces, trebuie să se țină cont de obiectivele de mediu stabilite atât de legislația în vigoare, cât și de alte documente programatice care sunt relevante pentru planul/programul respectiv. De asemenea, trebuie determinată starea mediului și a sănătății populației din momentul propunerii planului / programului.

Un lucru esențial ce trebuie realizat de persoanele atestate împreună cu experții, după caz, este ca, pornind de la starea actuală a mediului și a sănătății populației din zona în care se presupune a fi implementat planul/programul, să se realizeze o prognoză a stării mediului și a sănătății populației în lipsa implementării planului / programului respectiv (așa-numita alternativă „0”). Subliniem că este obligatoriu ca alternativă „0” să fie realizată. Ea reprezintă unul din criteriile pe baza căruia se evaluează efectele implementării planului/programului propus. Este important să precizăm că această alternativă reprezintă punctul de plecare pentru orice discuție privind modelarea conținutului planului/programului în discuție și elaborarea raportului de mediu.

Titularul planului sau programului proiectează alternative posibile, luând în considerare obiectivele și aria geografică a planului sau

programului. Alternativele posibile se aduc la cunoștință grupului de lucru.

Persoanele atestate, împreună cu experții angajați, după caz, analizează efectele semnificative asupra mediului a alternativelor propuse de titularul planului sau programului, folosind criteriile prevăzute în anexa nr. 1, și stabilesc măsurile de prevenire, reducere, compensare și monitorizare a efectelor semnificative ale impactului asupra mediului pentru fiecare alternativă a planului sau programului, făcând recomandări în acest sens.

Este important ca autoritatea competentă pentru protecția mediului care adoptă planul sau programul, precum și autoritățile consultate și publicul să aibă o imagine clară asupra alternativelor posibile și a motivelor pentru care acestea sunt sau nu considerate cea mai bună opțiune (de exemplu, informații privind evoluția probabilă a stării mediului în cazul în care alternativa nu este implementată).

Persoanele atestate, împreună cu experții angajați, după caz, analizează măsurile propuse de titularul planului sau programului, precum și programul de monitorizare și întocmesc raportul de mediu.

În urma analizării tuturor alternativelor și a proiectului de plan/program, ținând cont de titularul, luând în considerare concluziile raportului de mediu, prezintă alternativa finală a planului/programului ca fiind cea mai realistă/viabilă, măsurile care vizează ameliorarea efectelor semnificative și programul de

monitorizare a efectelor semnificative asupra mediului.

Titularul trebuie să justifice, în grupul de lucru, alegerea alternativei finale și modul în care s-a ținut seama de comentariile și opiniile exprimate de autoritățile prezente în grupul de lucru, pe parcursul acestei etape, cât și de public.

Titularul planului sau programului anunță în mass-media, inclusiv prin afișare pe propria pagină de Internet, disponibilizarea proiectului de plan sau de program, finalizarea raportului de mediu, locul și orarul consultării acestora și faptul că publicul poate face comentarii și propuneri scrise.

Publicul interesat își poate exprima opinia asupra proiectului de plan sau de program propus și asupra raportului de mediu și transmite aceste opinii titularului planului sau programului și autorității de mediu competente.

Pe baza observațiilor justificate, primite din partea publicului, titularul planului sau programului aduce modificări proiectului de plan sau de program și/sau raportului de mediu elaborat pentru acesta.

3. Etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei

Această etapă a fost introdusă deoarece, la nivelul SM, s-a constatat, în urma aplicării Directivei EIA, că uneori este posibil ca raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, să nu aibă o calitate satisfăcătoare. Astfel, raportul poate fi incomplet, poate conține informații eronate ori neconcludente, poate să fie în concordanță cu

cerințele conținutului-cadru, sau poate să fi fost elaborat fără să se fi aplicat corect procedura, neputând reprezenta o bază pentru luarea unei decizii în cunoștință de cauză .

Scopul acestei etape este acela de a asigura elaborarea unui raport de mediu complet, cu informații care prezintă încredere și care să permită atingerea obiectivelor hotărârii de guvern.

Titularul planului sau programului are obligația ca în termen de 5 zile calendaristice de la finalizarea raportului de mediu conform art. 21 alin. (3) să transmită proiectul de plan sau de program și raportul de mediu elaborat pentru acesta autorității competente pentru protecția

mediului, autorității competente pentru sănătate și autorităților interesate de efectele implementării planului sau programului autoritatea competentă de mediu pentru emiterea avizului de mediu să fie cea care derulează etapa de analiză a calității raportului și de luare a deciziei; adică: MMGA pentru planurile/programele naționale și regionale, ARPM-urile pentru cele locale și județene. Asta înseamnă că, dacă se pot delega competențe în general, conform art.38 din HG 1076/2004, este preferabil să nu se delege parcurgerea etapei 3 deoarece pe baza ei se face emiterea avizului de mediu, iar emiterea acestuia nu se delegă, conform art.38. Un aviz de mediu de calitate nu poate fi elaborat fără a fi analizat, mai întâi, raportul de mediu și proiectul de plan/program.

Titularul este obligat să transmită proiectul de plan/program și raportul de mediu inclusiv autorității competente pentru sănătate și celor

interesate de efectele implementării planului/programului identificate la începutul procedurii de către autoritatea de mediu competentă.

În cazul în care implementarea planului sau programului poate avea efecte semnificative transfrontieră, titularul, prin intermediul autorității publice centrale care promovează planul sau programul, este obligat să transmită proiectul de plan sau de program și raportul de mediu elaborat pentru acesta, în limba engleză, autorităților centrale de mediu din statele posibil afectate, în termen de maximum 20 de zile calendaristice de la finalizarea raportului de mediu.

Există posibilitatea ca implementarea unui plan/program să poată avea efecte transfrontieră.

Pentru a respecta obligațiile internaționale asumate de România și în spiritul unei bune vecinătăți, proiectul de plan/program și raportul de mediu trebuie transmise autorităților centrale de mediu din statele potențial afectate. Obligația transmiterii îi incumba titularului de plan/program și se realizează prin intermediul autorității publice centrale care promovează planul/programul.

În cazul unui plan/program din domeniul industriei, autoritatea prin intermediul căreia se transmite planul/programul este Ministerul Economiei și Comerțului; dacă vorbim despre un plan din domeniul agriculturii, pisciculturii sau silviculturii autoritatea prin care se realizează transmiterea documentației este Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale.

Actul normativ prevede *expresis verbis* limba în care se transmit documentele, aceasta fiind limba engleză.

Termenul în care trebuie să se îndeplinească obligația de transmitere este de 20 de zile calendaristice de la finalizarea raportului de mediu.

Posibilitatea existenței unor efecte transfrontieră se determină în cadrul grupului special constituit, în etapa de definitivare. Prin aceasta se dă posibilitatea autorităților prezente în grupul de lucru de a-și exprima opiniile privind potențialele efecte transfrontiere ale proiectului de plan/program și ale alternativelor acestuia, luând în considerare natura, dimensiunea și localizarea acestora (aproprierea față de graniță), precum și a criteriilor prevăzute în Anexa nr.1 a HG1076/2004.

De asemenea, este bine ca persoanele atestate și experții, după caz, să colaboreze permanent cu reprezentanții autorităților din grupul de lucru și să contribuie la determinarea posibilelor efecte transfrontiere ale proiectului de plan/program și ale alternativelor acestuia utilizând analize științifice, modele matematice și orice alte informații și date de specialitate.

Reamintim faptul că raportul de mediu trebuie să conțină informații privind posibilele efecte semnificative asupra mediului, inclusiv asupra sănătății, în context transfrontieră.

În cazul în care implementarea planului sau programului poate avea efecte semnificative transfrontieră, titularul, prin intermediul autorității publice centrale care promovează planul sau programul, este obligat să transmită proiectul de

plan sau de program și raportul de mediu elaborat pentru acesta, în limba engleză, autorităților centrale de mediu din statele posibil afectate, în termen de maximum 20 de zile calendaristice de la finalizarea raportului de mediu.

Autoritatea competentă pentru sănătate și celelalte autorități interesate de efectele implementării planului sau programului, au obligația ca în termen de 45 de zile calendaristice de la data primirii proiectului de plan sau de program și a raportului de mediu să elaboreze și să transmită în scris autorității competente pentru protecția mediului un punct de vedere detaliat și motivat privind proiectul de plan sau de program propus și raportul de mediu.

Titularul planului sau programului are obligația ca la 45 de zile calendaristice de la expirarea termenului prevăzut la art. 22 alin. (1) să organizeze dezbateră publică a proiectului de plan sau program propus și a raportului de mediu.

În cazul în care implementarea planului sau programului propus poate avea efecte semnificative transfrontieră, titularul planului sau programului are obligația ca la 60 de zile calendaristice de la expirarea termenului prevăzut să organizeze dezbateră publică a proiectului de plan sau de program propus, inclusiv a raportului de mediu.

Analiza calității raportului de mediu, efectuată de autoritatea competentă pentru protecția mediului, are în vedere următoarele elemente:

a. respectarea conținutului-cadru prevăzut în anexa nr. 2;

b. prezentarea dificultăților tehnice, procedurale și de altă natură care au fost întâmpinate și explicitarea oricăror ipoteze și incertitudini;

c. prezentarea alternativelor studiate, a motivelor care au stat la alegerea uneia dintre ele, a modului în care considerațiile de mediu au fost integrate în proiectul de plan sau de program, precum și procesul definitivării proiectului ca urmare a informațiilor rezultate pe parcursul evaluării de mediu;

d. justificarea detaliată a motivelor care au stat la baza eliminării din analiză a anumitor aspecte;

e. luarea în considerare a aspectelor semnalate în timpul procesului de consultare cu alte autorități și cu publicul;

f. prezentarea informațiilor grafice – hărți, scheme, schițe, diagrame;

g. existența unui program adecvat de monitorizare a efectelor asupra mediului.

Autoritatea competentă de mediu poate stabili că raportul de mediu nu este corespunzător, este incomplet sau cuprinde informații eronate. Ca atare, poate decide ce acțiuni trebuie întreprinse de titular pentru a înlătura deficiențele.

Acest lucru poate presupune modificarea sau detalierea raportului de mediu și, implicit, a proiectului de plan/program, sau, în cazuri extreme, convocării grupului de lucru pentru soluționarea diverselor probleme, chiar dacă acest lucru conduce la reluarea unei părți din etapa de definitivare.

Autoritățile competente pentru protecția mediului iau decizia de emitere a avizului de mediu

în termen de 15 zile calendaristice de la data dezbaterii publice.

În cazul în care calendarul stabilit pentru consultările transfrontieră depășește termenul, decizia de emitere a avizului de mediu se ia în 15 zile calendaristice de la data încheierii consultărilor.

Autoritățile competente pentru protecția mediului aduc la cunoștință titularului, în scris, decizia de emitere a avizului de mediu, care se face publică prin afișare pe pagina proprie de Internet, în termen de 3 zile calendaristice de la luarea ei.

Decizia de emitere se concretizează în avizul de mediu prevăzut în anexa nr. 3 și care cuprinde:

- ❖ motivele care stau la baza emiterii lui;
- ❖ măsurile decise în ceea ce privește monitorizarea efectelor asupra mediului, inclusiv măsuri suplimentare de monitorizare, după caz;
- ❖ măsurile de reducere sau de compensare a efectelor semnificative asupra mediului și a efectelor semnificative transfrontieră, după caz.

Proiectul de plan sau de program, în forma avizată de autoritatea competentă pentru protecția mediului, se pune la dispoziție publicului, la cerere, la sediul autorității competente pentru protecția mediului.

Nici un plan/program sau vreo modificare a acestuia nu se poate supune procedurii de aprobare/adoptare fără a se obține avizul de mediu de la autoritatea de mediu competentă (este vorba de cele care se supun obligatoriu procedurii SEA, precum și de cele pentru care s-a decis

necesitatea supunerii lor acestei proceduri în urma parcurgerii etapei de încadrare). Cu alte cuvinte, pentru aceste tipuri de planuri/programe sau modificările lor este obligatorie parcurgerea etapelor procedurale și obținerea avizului de mediu.

În acest sens, trebuie subliniate două aspecte:

1. titularul are obligația de a obține avizul de mediu, în cazul în care planul/programul respectiv/modificarea unui plan sau program face, în mod obligatoriu, obiectul procedurii SEA sau s-a decis supunerea lui acestei proceduri;

2. autoritatea competentă adoptă/aprobă planul / programul respectiv sau modificarea acestuia este obligată să supună adoptării/aprobării numai varianta care a fost avizată, solicitând, în acest sens titularului, să prezinte avizul de mediu.

Problema monitorizării efectelor implementării planului / programului asupra mediului. Aceasta este o cerință esențială la nivel comunitar și național. Monitorizarea permite compararea rezultatelor evaluării de mediu cu efectele concrete survenite.

Scopurile monitorizării sunt:

- de a asigura că orice problemă care poate apărea în timpul implementării, fie că a fost sau nu prevăzută, poate fi identificată, previziunile viitoare putând fi mult mai exacte;

- de a înregistra și analiza care sunt efectele asupra mediului ale implementării unui plan/program pentru a permite, în cazul în care se observă unele efecte negative, ca planul/programul respectiv să fie modificat pentru înlăturarea lor.

- de a se utiliza și corela informațiile rezultate cu cele obținute de la alte planuri și programe în vederea pregătirii informațiilor care vor fi necesare pentru evaluarea impactului de mediu pentru proiecte.

Așadar, pentru a se realiza acest lucru, titularul are obligația elaborării unui program de monitorizare a efectelor asupra mediului. Acesta face parte integrantă din documentația care se înaintează autorității competente de mediu în vederea obținerii avizului de mediu.

Programul de monitorizare trebuie să fie propus de persoanele certificate împreună cu experții angajați. Acesta se supune dezbaterii grupului de lucru pentru a se da posibilitatea membrilor grupului de lucru de a face comentarii și chiar de a include măsuri suplimentare de monitorizare.

Autoritatea competentă de mediu are obligația ca în analizarea calității raportului asupra mediului să acorde atenția cuvenită și să analizeze programul de monitorizare propus de titular. În cazul în care se consideră că măsurile propuse de program nu permit monitorizarea corespunzătoare a efectelor asupra mediului ale planului/programului respectiv, atunci autoritatea de mediu trebuie să înapoieze documentația/raportul de mediu titularului pentru a fi refăcut în vederea elaborării unui program de monitorizare adecvat.

Avizul de mediu trebuie să conțină măsurile de monitorizare a efectelor asupra mediului ale planului/programului respectiv, inclusiv cele suplimentare, dacă se consideră necesar.

Titularul are obligația de a îndeplini măsurile precizate în programul de monitorizare. Această obligație se întinde pe toată perioada pe care se întinde planul/programul respectiv.

Titularul este obligat să depună rezultatele programului de monitorizare la autoritatea competentă de mediu care a emis avizul de mediu. Această obligație se îndeplinește anual, până la sfârșitul primului trimestru al anului ulterior realizării monitorizării.

Normele naționale de transpunere stabilesc necesitatea ca rezultatele monitorizării să fie aduse la cunoștința publicului. Acest lucru se face de către autoritatea publică de mediu, prin afișare pe propria pagina de Internet.

De asemenea, autoritatea de mediu mai are și obligația analizării rezultatelor primite de la titular pentru a stabili dacă implementarea planului/programului respectiv are efecte negative asupra mediului și a stabili măsurile de remediere care se impun.

Taxe necesare emiterii avizului de mediu pentru planuri și programe :

- etapa de încadrare – 150 RON
- etapa de analiză a calității raportului de mediu
 - pentru plan local – 200 RON
 - pentru plan județean – 300 RON
 - pentru plan regional – 400 RON
 - pentru plan național – 500 RON

Documentația minim necesară pentru solicitarea avizului de mediu pentru planuri și programe:

- cerere;

- prezentarea primei variante a planului/programului supus spre avizare;
- piese desenate;
- act de proprietate pentru planurile de amenajare a teritoriului și urbanism;
- anunț public.

Avizul de mediu pentru planuri și programe are aceeași perioadă de valabilitate ca și planul sau programul pentru care a fost emis, cu excepția cazului în care intervin modificări ale respectivului plan sau program, conform legislației specifice.

Avize pentru planuri și programe :

- notificare în scris către autoritatea de mediu ;
- dovada informării publicului asupra inițierii procesului de elaborare a planului sau programului și realizării primei versiuni a acestuia (anunțuri repetate în mass-media și afișare pe pagina proprie pe internet).

4. Informarea și participarea publicului la procedura de evaluare de mediu

Autoritățile competente pentru protecția mediului asigură informarea și participarea publicului la procedura de evaluare de mediu prin următoarele acțiuni:

- a) identificarea publicului, inclusiv a publicului afectat ori posibil a fi afectat sau care are un interes în procesul decizional reglementat de prevederile prezentei hotărâri, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale relevante, cum ar fi cele care promovează protecția mediului și alte organizații interesate;

b) stabilirea locului unde pot fi consultate informațiile disponibile;

c) stabilirea modalității de informare a publicului prin: afișaj pe o anumită zonă teritorială, anunțuri publice în presa locală, anunțuri în media electronică, organizarea unor expoziții cu planuri, schițe, tabele, grafice și altele asemenea

d) determinarea modalității de consultare a publicului prin: informări scrise, dezbateri publice, mijloace electronice și altele asemenea;

e) fixarea unor intervale de timp corespunzătoare care să permită publicului să participe efectiv și din timp la etapele procedurii;

f) informarea asupra posibilității ca planul sau programul să fie supus unei proceduri de evaluare de mediu în context transfrontieră.

Responsabilitatea informării publicului îi revine titularului planului/programului, care trebuie să suporte cheltuielile legate de informare și participare a publicului la procedură, și să facă dovada anunțurilor publice (către autoritatea competentă pentru protecția mediului). Aceasta se realizează prin depunerea copiilor de pe ziarele în care au fost publicate anunțurile la autoritatea de mediu competentă.

Este posibil ca autoritatea de mediu să dețină alte informații de mediu care sunt relevante pentru planul sau programul în discuție, decât cele furnizate de titularul planului sau programului.

Ca atare, autoritatea are obligația de a furniza, în cazul în care sunt cerute, informațiile respective și de a prezenta informațiile care se diseminează din oficiu.

Precizăm că termenul și modalitățile în care se realizează această obligație sunt cele prevăzute de HG nr.878/2005 privind accesul publicului la informația privind mediul.

Responsabilitatea pentru implicarea publicului în etapa de încadrare, termenele pentru diseminarea informației de către titular și pentru transmiterea comentariilor și sugestiilor publicului referitoare la prima versiune a planului / programului, precum și modalitățile de realizare a acestor obligații.

Responsabilitatea implicării publicului în etapa de definitivare a proiectului de plan sau de program și de realizare a raportului de mediu revine titularului planului sau programului.

Titularul planului sau programului publică în mass-media de două ori, la interval de 3 zile calendaristice, și anunță pe propria pagină de Internet disponibilizarea proiectului de plan sau de program, finalizarea raportului de mediu, locul și orarul consultării acestora și faptul că publicul poate trimite comentarii și propuneri scrise la sediul titularului și al autorității competente pentru protecția mediului, în termen de 45 de zile calendaristice de la data publicării ultimului anunț.

Anunțul public conține:

- ✓ locul, data și ora dezbaterii publice;
- ✓ autoritățile participante;
- ✓ faptul că dezbaterile sunt deschise și publicului și autorităților statelor posibil a fi afectate, în cazul în care implementarea planului sau programului poate avea efecte semnificative transfrontieră.

Legiuitorul a considerat necesar că la dezbaterea publică a planului/programului și a raportului de mediu să participe, pe lângă autoritățile de mediu și autoritățile de sănătate și cele implicate în etapa de încadrare pentru a permite acestor autorități să „ia pulsul” publicului, să-i cunoască opiniile. În acest fel, se dă posibilitatea autorităților menționate, ca în punctul de vedere pe care-l transmit autorității de mediu, să ia în considerare și comentariile și opiniile publicului, în special când acestea se referă la domeniul lor de competență. Ca atare, s-a prevăzut obligația titularului de a invita la dezbaterea publică autoritățile precizate anterior.

Pentru a permite o participare a publicului efectivă și în cazul în care planul/programul poate avea efecte transfrontieră, titularul are obligația de a invita la dezbaterea publică autoritățile competente pentru protecția mediului și cele din domeniul sănătății din statele potențial afectate, și de a înștiința publicul (din respectivele state) afectat, posibil a fi afectat, ori care are un interes în procesul decizional, despre dezbaterea publică. Înștiințarea se face prin intermediul autorităților de mediu ale statului posibil afectat și, în cazul în care exista persoane interesate de dezbaterea publică, participarea acestora este permisă.

Pentru a se implementa obligația de a informa publicul, legiuitorul a considerat necesar ca această obligație să revină atât autorității competente de mediu, precum și titularului. Astfel, autoritatea de mediu trebuie să afișeze decizia pe pagina proprie de Internet. Titularul are obligația

de a publica decizia de emitere în mass-media, iar termenul stabilit pentru îndeplinirea obligației este de 5 zile de la afișarea deciziei pe pagina de Internet a autorității de mediu competente.

În vederea diseminării informației de mediu cât mai larg privind procedura prevăzută de Directiva SEA, titularul planului/programului trebuie să anunțe și să pună la dispoziția, atât a autorităților de mediu care au fost implicate în procedură, cât și a publicului și statelor potențial afectate, o serie de documente, și anume:

I. forma adoptată a planului sau programului;

II. o declarație care va conține:

- modalitatea în care au fost respectate cerințele de protecție a mediului, respectiv integrarea lor în planul / programul respectiv;

- modul în care au fost respectate cerințele de elaborare a raportului de mediu, prevăzute de art.19 și 20 din H.G. 1076/2004;

- cum au fost considerate în luarea deciziei de emitere a avizului de mediu opiniile exprimate de public și de autoritățile consultate, precum și rezultatele consultărilor transfrontiere;

- considerentele pe baza cărora a fost aleasă alternativa de plan/program avizată față de alte alternative.

III. modul în care se va realiza monitorizarea efectelor planului/programului asupra mediului.

5. Evaluarea de mediu pentru planuri și programe cu potențial efect semnificativ asupra mediului în context transfrontieră

Atunci când un plan sau un program este posibil să aibă un efect semnificativ asupra mediului altui stat ori când un alt stat posibil să fie afectat semnificativ solicită informații asupra planului sau programului, autoritatea publică centrală care promovează planul ori programul transmite autorității centrale de mediu din acel stat, în cadrul relațiilor bilaterale, înainte de adoptarea planului sau programului ori de trimiterea acestuia în procedura legislativă, o copie a proiectului de plan sau program și a raportului de mediu, inclusiv a programului de monitorizare a efectelor asupra mediului.

Astfel, alin.(1) al art.34 din Legea nr. 22/2001 prevede următoarele:

a) cazurile în care se aplică procedura transfrontieră:

- în cazul în care un plan/program poate avea efecte semnificative asupra mediului;

- când un alt stat posibil a fi afectat semnificativ solicită informații asupra unui plan/program considerat a avea potențiale efecte transfrontiere;

b) cine informează statele potențial afectate:

- autoritatea publică centrală care promovează planul/programul, la recomandarea MMGA. Cine este această autoritate? Este autoritatea centrală responsabilă pentru domeniul din care face planul/programul respectiv. De ex., în cazul unui plan/program din domeniul silviculturii, agriculturii sau pescuitului, autoritatea publică centrală care promovează planul/programul și care informează statele potențial afectate este Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale; pentru

un plan/program privind dezvoltarea regională, autoritatea este Ministerul Integrării Europene.

Pentru planurile/programele locale și județene autoritatea care informează statele potențial afectate sunt autoritățile centrale din domeniul respectiv.

c) care state sunt notificate:

- statele potențial afectate;
- statele care solicită informații;

d) Ce documente se transmit:

- o copie a proiectului de plan/program;
- un exemplar din raportul de mediu, ce include și programul de monitorizare a efectelor planului/programului asupra mediului.

e) când se informează statele potențial afectate:

- înainte de adoptarea planului/programului ori de trimitere a acestuia în procedură legislativă. Această prevedere trebuie interpretată în coroborare cu dispozițiile art. 22 alin.(2) din H.G. 1076/2004 care stabilește obligația de a transmite documentele în termen de 20 de zile calendaristice de la finalizarea raportului de mediu.

Dacă statul care a primit documentele prevăzute la alin. (1) din H.G. 1076/2004 comunică intenția de a intra în consultări înainte de adoptarea planului sau programului ori de trimiterea acestuia în procedura legislativă, autoritatea publică centrală care promovează planul sau programul, în cadrul relațiilor bilaterale, va face aranjamentele pentru consultări cu privire la posibilele efecte de mediu transfrontieră ale implementării planului sau programului și cu privire la măsurile avute în vedere pentru a reduce ori a compensa aceste

efecte. Aceste aranjamente trebuie să asigure următoarele:

a) informarea autorităților implicate în procedura de evaluare de mediu din statul potențial a fi afectat în mod semnificativ și, prin intermediul acestora, a publicului interesat din acel stat;

b) participarea autorității publice centrale pentru protecția mediului din statul de origine a proiectului de plan sau de program propus;

c) un cadru de timp stabilit de comun acord de părțile interesate pentru durata consultărilor.

Consultările se vor desfășura doar cu statele care comunică intenția de a participa la procedura transfrontieră. Conform practicii internaționale, termenul de răspuns acordat statelor notificate este de 4 săptămâni de la data la care acestea au primit notificarea și documentele menționate anterior.

Obiectul consultărilor:

În cadrul consultărilor trebuie să se stabilească, în principal, următoarele aspecte:

a) aspecte de fond:

- posibilele efecte de mediu transfrontieră ale implementării planului/programului;

- măsurile avute în vedere pentru a reduce ori compensa aceste efecte.

b) aspecte procedurale:

- modul în care se va face schimbul de informații între autoritățile române și cele ale statelor potențial afectate;

- modalitățile de informare a publicului interesat din statele potențial afectate;

- stabilirea unor termene acceptabile pentru consultări;

- aceste termene trebuie să fie suficient de mari pentru identificarea și consultarea publicului și a autorităților de mediu interesate din statul afectat, precum și pentru luarea în considerare a comentariilor acestora.

Participanții la consultări:

a) stat de origine :

- titularul planului/programului;
- autoritatea publică centrală care promovează planul/programul;
- autoritățile de protecția mediului din statul de origine – în mod obligatoriu.

b) stat(e) afectat(e):

- autoritățile de mediu din statul(tele) afectat(e)– cel puțin.

Punctul final al consultărilor transfrontiere îl reprezintă transmiterea deciziei de emitere a avizului de mediu statului(telor) care au participat la procedură.

Decizia de emitere a avizului de mediu trebuie să conțină, conform art.25 alin.(4) din H.G. 1076/2004 măsurile de reducere sau compensare a efectelor semnificative transfrontiere, precum și măsurile privind monitorizarea efectelor asupra mediului.

Având în vedere că Ministerul Afacerilor Externe este autoritatea publică cu competențe generale privind relațiile externe ale României, legiuitorul a considerat necesar ca această instituție să sprijine autoritățile care promovează planuri/programe și autoritățile de protecția

mediului în derularea procedurii în context transfrontier prevăzută de HG 1076/2004.

În majoritatea cazurilor notificarea statelor posibil afectate se face prin canale diplomatice, adică prin intermediul MAE.

6. Dispoziții finale și tranzitorii

În cazul în care titularul planului sau programului nu pune la dispoziție autorității competente pentru protecția mediului toate informațiile necesare emiterii avizului de mediu în termen de maximum un an de la data solicitării acestora, documentația depusă se clasează.

Emiterea avizului de mediu se face cu reluarea întregii proceduri.

Reprezintă o sancționare a titularului de plan/program, în cazul în care acesta nu-și respectă obligația de a depune informațiile necesare emiterii avizului de mediu.

Termenul maxim prevăzut de legiuitor pentru depunerea informațiilor necesare este de 1 an de la data solicitării lor de către autoritatea competentă de mediu. Sancțiunea neîndeplinirii obligației menționate este clasarea documentației. În cazul în care titularul depune informațiile solicitate după termenul de 1 an, se reia întreaga procedură de emitere a avizului de mediu.

Pentru planurile sau programele aflate în competența de reglementare a autorității publice centrale pentru protecția mediului și a agențiilor regionale de protecție a mediului, acestea pot delega Agenția Națională pentru Protecția Mediului, respectiv agențiile de protecție a mediului

judetene, după caz, să preia responsabilitatea parcurgerii unor etape din prezenta procedură.

Emiterea avizului de mediu nu constituie obiectul delegării de competență.

Evaluarea de mediu nu înlătură aplicarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiecte. Așa cum am precizat la începutul acestui manual, procedura de evaluare de mediu (procedura SEA) se aplică la un nivel strategic de luare a deciziilor, respectiv cel al planurilor și programelor. Spre deosebire de aceasta, procedura de evaluare a impactului asupra mediului (procedura EIA) se aplică la proiecte punctuale, concrete. Prin urmare, cele două proceduri nu se exclud.

2.3. Avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu

Documentul este emis în scopul cunoașterii impactului asupra mediului de către părțile implicate în tranzacție și asumării responsabilităților privind protecția mediului.

Solicitarea și obținerea avizului de mediu pentru stabilirea obligațiilor de mediu sunt obligatorii în cazul în care titularii de activități cu posibil impact semnificativ asupra mediului urmează să deruleze sau să fie supuși unei proceduri de: vânzare a pachetului majoritar de acțiuni, vânzare de active, fuziune, divizare, concesiune sau în alte situații care implică schimbarea titularului activității, precum și în caz de dizolvare

urmată de lichidare, lichidare, faliment, încetarea activității, conform legii.

Avize pentru stabilirea obligațiilor de mediu:

- cerere pentru obținerea avizului de privatizare;
- bilanț de mediu de nivel "0", "I" sau "II"
- obligațiile de mediu;
- programul de conformare, dacă există, sau
- propunerea de program de conformare corespunzătoare obligațiilor de mediu;
- surse potențiale de răspundere pentru daune aduse mediului;
- copii de pe autorizație de funcționare, în conformitate cu dispozițiile legale, după caz:
 - a. autorizația de mediu;
 - b. autorizația de gospodărire a apelor ;
 - c. autorizația de descărcare a apelor uzate;
 - d. autorizația sanitară;
 - e. autorizația de protecție a muncii
 - f. autorizația PSI;
- copii de pe actele de proprietate sau de drept de folosință a terenurilor, clădirilor și utilităților.

În termen de 60 de zile de la data semnării/emiterii documentului care atestă încheierea uneia dintre procedurile menționate la alin. (1), părțile implicate transmit în scris autorității competente pentru protecția mediului obligațiile asumate privind protecția mediului, printr-un document certificat pentru conformitate cu originalul.

Clauzele privind obligațiile de mediu cuprinse în actele întocmite în cadrul procedurilor prevăzute la alin. (1) au caracter public.

Îndeplinirea obligațiilor de mediu este prioritară în cazul procedurilor de: dizolvare urmată de lichidare, lichidare, faliment, încetarea activității.

Procedura de solicitare și emitere a avizului de mediu pentru stabilirea obligațiilor de mediu se adoptă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Avizul pentru stabilirea obligațiilor de mediu este obligatoriu în cazul în care titularul activității cu posibil impact semnificativ asupra mediului va derula sau va fi supus unei proceduri de:

- ❖ vânzare a pachetului majoritar de acțiuni;
- ❖ vânzare de active;
- ❖ fuziune, divizare, concesiune;
- ❖ dizolvare, lichidare, faliment;
- ❖ alte activități care implică schimbarea titularului activității.

Acest tip de aviz stabilește obligațiile de mediu, ca prevederi ale unui program de conformare, în vederea asumării acestor obligații de către persoanele aflate în una din situațiile expuse anterior.

Avizul de mediu pentru stabilirea obligațiilor de mediu este valabil până la îndeplinirea scopului pentru care a fost emis, cu excepția cazului în care intervin modificări ale condițiilor în care a fost emis.

Avizul de mediu pentru stabilirea obligațiilor de mediu, acordul de mediu și autorizația de mediu se revizuiesc dacă apar elemente noi cu impact asupra mediului, necunoscute la data emiterii. În acest caz

se poate cere și refacerea evaluării impactului asupra mediului și/sau a bilanțului de mediu.

Avizul de mediu pentru planuri și programe are aceeași perioadă de valabilitate ca și planul sau programul pentru care a fost emis în cazul în care nu intervin modificări ale respectivului plan sau program.

2.4. Avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice

Avizul de mediu pentru produse de protecție a plantelor, respectiv pentru autorizarea îngrășămintelor chimice este necesar în procedura de omologare a produselor de protecție a plantelor și de autorizare a îngrășămintelor.

Regimul de utilizare a produselor în protecția plantelor utilizarea produselor în protecția plantelor este reglementată în România prin lege.

Introducerea lor pe piață se face numai după omologare de Comisia Interministerială de Omologare a Produselor de Uz Fitosanitar (înființată prin OG 4/1995).

Potrivit Regulamentului de funcționare a Comisiei Interministeriale de Omologare a Produselor de uz Fitosanitar, aprobat prin OM MAA 8343/1995, OM MS 718/95 și om, MPAMI 444/95, pentru fiecare produs fitosanitar nou trebuie să se obțină:

- Avizul de pilotare,
- Avizul de fabricație,
- Avizul de mediu,

- Avizul sanitar,
- Raportul biologic asupra eficacității,
- Buletinul de analiză fizico-chimică.

Pentru o substanță activă nouă, neînregistrată în România, este obligatorie efectuarea a cel puțin 2 ani de teste de eficacitate biologică. Procedura de omologare a produselor de uz fitosanitar (pesticide, biopreparate) este în acord cu documentele europene corespunzătoare (Directiva Consiliului 91/414 EEC și Directiva Comisiei 93/71 EEC).

Obținerea avizelor menționate mai sus certifică eficacitatea produsului și evaluează riscurile pentru mediu și pentru sănătatea omului, stabilind în același timp și condițiile de utilizare necesare pentru un control eficient al riscurilor de mediu și de sănătate.

După introducerea pe piață, cadrul legislativ clasifică produsele utilizate în protecția plantelor în două categorii:

- produse din grupa de toxicitate III și IV (slab toxice), care sunt comercializate și utilizate în mod liber;
- produse din grupa I și II (de toxicitate cu grad ridicat și foarte ridicat de toxicitate), care sunt utilizate numai de către personal specializat, autorizat de către Autoritățile competente (inclusiv de Serviciul Arme, Muniții și Substanțe toxice din cadrul Inspectoratului General al Poliției).

Utilizarea pesticidelor se face în cadrul tehnologiilor agricole de cultură, la recomandarea și sub controlul organismelor de specialitate.

2.5. Aviz Natura 2000

Prin avizul Natura 2000 se confirmă integrarea aspectelor privind protecția habitatelor naturale și a speciilor de flora și fauna sălbatică în planul sau programul supus adoptării.

Clauzele privind obligațiile de mediu stabilite prin avizul de mediu sunt publice.

În termen de 60 de zile de la data emiterii avizului de mediu, părțile implicate au obligația de a transmite autorității competente pentru protecția mediului un document certificat pentru conformitate cu originalul, prin care își asumă obligații privind protecția mediului.

Europa se dezvoltă tot mai intens economic, iar acest lucru aduce oamenilor avantaje, dar și riscuri. Un risc este acela de a deveni un continent tot mai artificial – de a pierde natura și tot ceea ce omul are de câștigat prin ea. NATURA 2000 este soluția prin care Europa se străduiește să își păstreze natura în toată diversitatea ei actuală și să promoveze activități economice care nu dăunează biodiversității. Am putea spune că NATURA 2000 încearcă să împacă două nevoi ale oamenilor, ambele vitale: nevoia de a obține venituri și nevoia de a păstra natura vie. E posibil să le avem pe amândouă dacă suntem suficient de înțelepți.

NATURA 2000 reprezintă o rețea ecologică europeană compusă din situri desemnate pe criterii pur științifice, care creează un lanț al locurilor din Europa cu o natură ce merită păstrată în bună stare.

Scopul programului Natura 2000 este de a menține într-o stare de conservare favorabilă o selecție a celor mai importante tipuri de habitate și specii ale Europei și de a promova activități economice benefice pentru biodiversitate.

Natura 2000 nu înseamnă doar locuri sălbatice, ci și oameni și ocupațiile lor care nu afectează negativ valorile naturale.

Implementarea Rețelei Natura 2000 presupune un echilibru între obligații și oportunități, care armonizează interesele localnicilor cu necesitatea de a proteja natura.

Natura 2000 nu restricționează activitățile umane, atât timp cât nu pun în pericol habitatele și speciile pentru care a fost desemnat situl și nu îngrădește dreptul de proprietate sau de administrare.

Localnicii din zonele desemnate ca situri Natura 2000 pot obține o serie de beneficii, unul dintre acestea fiind obținerea de fonduri europene, imediat după aderarea la Uniunea Europeană. De asemenea, existența Rețelei va permite etichetarea unor produse și va contribui la creșterea veniturilor, precum și la promovarea ecoturismului, înființându-se astfel noi locuri de muncă.

În cadrul procesului Natura 2000 este încurajată realizarea de planuri de management pentru zonele desemnate și dezvoltarea lor de comun acord cu toate părțile interesate pentru găsirea unor soluții de management acceptabile pentru localnici și aplicabile pe termen lung.

Pe teritoriul unei Uniuni Europene cu 27 de state din care și România va face parte au fost

identificate 9 regiuni biogeografice, dintre care 5 se regăsesc pe teritoriul țării noastre.

La nivelul Regiunii Sud - Est sunt 4 regiuni biogeografice (alpină, continentală, stepică și pontică) cu o biodiversitate deosebit de complexă.

CAPITOLUL III

Regimul juridic al avizelor de mediu

3.1. Definirea actului administrativ

Prin regim juridic vom înțelege un ansamblu de reguli, de fond și de formă, care dau particularitate actelor administrative în circuitul juridic.

Prin legalitatea actelor administrative înțelegem conformarea acestora cu legile adoptate de Parlament, precum și cu actele normative care au o forță juridică superioară.

Actele administrative nu sunt, în principiu, consensuale, lucru explicabil prin caracterul lor de acte autentice, acte emise în numele și cu autoritatea statului, în realizarea puterii publice.

Prin act administrativ înțelegem acea formă juridică principală a activității organelor administrației publice, care constă într-o manifestare unilaterală și expresă de voință de a da naștere, a modifica sau a stinge drepturi și

obligații, în realizarea puterii publice, sub controlul principal de legalitate al instanțelor judecătorești.

Romulus Ionescu definea actul administrativ ca fiind „acea formă juridică de realizare, ca activitate principală ori secundară, a faptului administrativ, de către organe de stat sau, în baza legii, de organe nestatale, ce concretizează manifestarea unilaterală de voință a acestora, într-un regim juridic administrativ, tipic sau atipic, după caz.

3.2. Trăsăturile și clasificarea actului administrativ

Trăsăturile actului administrativ:

➤ actul administrativ este forma juridică principală activității organelor administrației publice. Prin această trăsătură evocăm genul proxim al actului administrativ—formele concrete de activitate ale organelor administrației publice.

➤ actul administrativ este o voință juridică unilaterală. Prin această trăsătură se urmărește, pe de o parte, includerea actului administrativ în sfera actelor juridice, iar pe de altă parte, delimitarea actului administrativ de operațiunile tehnico-productive.

➤ actul administrativ este emis numai în realizarea puterii publice. Această trăsătură deosebește actul administrativ de alte acte juridice cu caracter unilateral ale organelor administrației publice.

➤ actul administrativ are un regim juridic specific, în centrul căruia se află Legea contenciosului administrativ (Legea nr. 29/1990).

Această trăsătură a actului administrativ ne ajută să deosebim actul administrativ, care este emis în special de organele administrației publice, de actele de autoritate specifice altor categorii de organe.

Clasificarea actelor administrative:

I. După categoria organului de la care emană, distingem:

a. acte care emană de la organe ale administrației de stat;

b. acte care emană de la organele de stat;

c. acte care emană de la autoritățile autonome ale administrației publice locale;

d. acte care emană, în baza împuternicirilor date de lege ori de organe ale administrației de stat, de la persoane private (juridice sau fizice)– acte administrative prin delegație;

II. După competența materială a organului emitent, distingem:

a. acte de administrație generală;

b. acte de administrație specială;

III. După gradul de întindere a efectelor, delimităm:

a. acte normative;

b. acte individuale;

c. acte cu caracter intern (care la rândul lor pot fi normative sau individuale);

IV. După conținutul efectelor actului individual pot fi identificate cel puțin patru mari categorii:

a. acte prin care se stabilesc drepturi sau obligații determinate pentru subiectul cărui i se adresează;

b. acte de conferire a unui statut personal;

- c. acte de aplicare a constrângerii administrative;
- d. acte cu caracter jurisdicțional.

3.3. Forma și procedura de elaborare a actului administrativ

Actele administrative cu caracter normativ îmbracă numai formă scrisă, deoarece legea prevede obligativitatea publicării lor. În schimb, actele administrative individuale pot îmbrăca și formă orală, în condițiile autorizate de lege. Este cazul O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, care, în articolul 7, prevede că sancțiunea avertismentului se aplică și oral. Avertismentul constă în atenționarea verbală sau scrisă a contravenientului asupra pericolului social al faptei săvârșite, însoțită de recomandarea de a respecta dispozițiile legale (art. 7 alin.(1) din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor).

Forma scrisă este necesară din cel puțin următoarele puncte de vedere:

- ❖ pentru a cunoaște exact conținutul actului;
- ❖ pentru a putea fi executat întocmai de către toți cei care cad sub incidența efectelor sale;
- ❖ pentru a se putea dovedi în caz de litigiu existența și efectele pe care actul trebuie să le producă, servind astfel ca dovadă;
- ❖ pentru a se putea stabili legalitatea lui și a se sancționa cei care nu l-au respectat și executat;
- ❖ pentru a putea realiza rolul său educativ.

Procedura de elaborare a actelor administrative cunoaște mai multe forme.

Formele procedurale ce intervin în procesul de elaborare a actelor administrative sunt clasificate de uni autori în trei categorii:

a. forme anterioare – premergătoare emiterii actului administrativ;

Emiterea unui act administrativ presupune de cele mai multe ori o activitate premergătoare, complexă în special când actul administrativ ce urmează a fi emis va avea caracter normativ sau când privește modificările substanțiale a ordinii juridice ori a situației juridice a unei persoane. Activitățile premergătoare emiterii actului administrativ se pot concretiza sub forma unor avize, acorduri, propuneri, rapoarte, studii, sesizări, declarații, aprobări etc. Unele dintre acestea au rol deosebit în configurația juridică a actului. Aceste operațiuni premergătoare emiterii actului administrativ au caracter preparator, pregătesc condițiile tehnice, operative pe baza cărora funcționarul sau organul administrației publice va lua decizia–emite actul.

b. forme concomitente;

Dintre condițiile procedurale concomitente emiterii actului administrativ, cele mai des citate, în lucrările de specialitate, sunt cvorumul, majoritatea cerută de lege pentru adoptarea actului și motivarea. Primele două, care vizează organele colegiale din administrația publică, deși asemănătoare, nu sunt identice, cvorumul are în vedere întrunirea valabilă a organului colegial, cea

de-a doua are în vedere adoptarea (votarea) propriu-zisă a actului.

În ceea ce privește majoritatea cerută pentru vot ea poate fi:

- majoritate relativă-jumătate plus unu din cei prezenți, dar, se înțelege, cu respectarea cvorumului de ședință;

- majoritate absolută-cifra care este mai mare decât jumătate din numărul total al membrilor ce compun organul administrativ;

- majoritatea calificată - o majoritate mai mare decât cea absolută, cum ar fi majoritatea de două treimi;

În literatura anterioară Constituției din 1991, motivarea era privită ca principiu numai al actelor administrative cu caracter jurisdicțional.

Motivarea actelor administrative normative se află, de regulă, în expunerea de motive, care, firesc, ar trebui dată publicității, făcând corp comun cu actul propriu-zis, iar motivarea actelor individuale trebuie să fie cuprinsă în conținutul acestora sau într-un document justificativ care însoțește actul ce emană de la aceeași autoritate, chiar sub semnătura altei persoane.

c. forme posterioare emiterii actelor administrative;

Cele mai frecvente condiții procedurale posterioare sunt: aprobarea, confirmarea, comunicarea sau publicarea, ratificarea. Acestea au valoare juridică diferită, nu numai de la o categorie la alta, dar chiar în cadrul aceleiași categorii fiind încă un efect al inexistenței unui Cod de procedură administrativă. Aprobarea, pe lângă semnificația

menționată mai sus (manifestare de voință a organului superior, prin care acesta se declară de acord cu un act emis deja de un organ inferior, care fără această manifestare de voință posterioară lui nu ar produce, conform legii, efecte juridice) mai este folosită și în sens strict de act administrativ, când organul ierarhic superior aprobă propunerile organului superior.

Confirmarea este folosită de legiuitor și în alte două sensuri, care se adaugă la cel menționat mai sus, toate fiind diferite de sensul din dreptul civil. Confirmarea în dreptul administrativ, este folosită și în sens de informare a subiectului de drept interesat, de către organul administrativ, care înțelege să-și mențină un act administrativ anterior, ori pentru a invoca manifestarea de voință a unui organ de stat ce urmărește să acopere un viciu de voință de care este lovit un act administrativ al său sau al unui organ inferior.

Ratificarea este o regulă procedurală mai puțin întâlnită decât avizele, aprobările sau confirmările.

Ratificarea fiind un act de drept constituțional prin care fostele consilii populare aprobau deciziile comitetelor (birourilor) executive, definitivând caracterul acestora de acte administrative.

Protecția mediului constituie obligația și responsabilitatea autorităților administrației publice centrale și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice și juridice.

Autoritățile administrației publice centrale și locale prevăd în bugetele proprii fonduri pentru îndeplinirea obligațiilor rezultate din implementarea legislației comunitare din domeniul mediului și

pentru programe de protecție a mediului și colaborează cu autoritățile publice centrale și teritoriale pentru protecția mediului în vederea realizării acestora.

Prin avize se concretizează părerile altui organ decât cel care urmărește să emită un act, păreri de care organul emitent trebuie să nu se țină seama, după cum este vorba despre un aviz conform sau un aviz consultativ ori facultativ.

Avizele ca esență reprezintă tot manifestări unilaterale de voință, care condiționează sau, după caz, fundamentează manifestarea unilaterală de voință a organului administrativ.

Avizul indiferent de categorie nu produce el însuși efecte juridice, deși fără el, atunci când este conform, actul administrativ nu este valabil. Legalitatea actului administrativ, condiționat în emiterea sa de existența unui aviz, este, firesc, apreciată și în funcție de conținutul avizului. Avizele consultative și conforme constituie o importantă condiție de legalitate a însuși actului ce urmează a se emite, neîndeplinirea ei atrăgând nulitatea absolută a actului.

Avizele îndeosebi cele consultative și conforme, deși concretizează o voință, o opinie a unui organ de stat, nu sunt acte administrative de sine stătătoare, ci doar operațiuni administrative foarte importante.

Persoane fizice sau juridice independente de titularul planului, programului, proiectului sau al activității și atestate de autoritatea competentă pentru protecția mediului, potrivit legii, realizează:

- a) evaluarea de mediu;

- b) evaluarea impactului asupra mediului;
- c) bilanțul de mediu;
- d) raportul de amplasament;
- e) raportul de securitate.

Procedura de atestare a persoanelor fizice și juridice se stabilește prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Cheltuielile pentru elaborarea evaluării de mediu, evaluării impactului asupra mediului, bilanțului de mediu, raportului de amplasament și raportului de securitate sunt suportate de titularul planului, programului, proiectului sau al activității.

Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului planului, programului, proiectului sau al activității, iar răspunderea pentru corectitudinea lucrărilor prevăzute la alin. (1) revine autorului acestora.

Litigiile generate de emiterea, revizuirea, suspendarea sau anularea actelor de reglementare se soluționează de instanțele de contencios administrativ competente.

Autoritatea competentă pentru protecția mediului, împreună cu celelalte autorități ale administrației publice centrale și locale, după caz, asigură informarea, participarea publicului la deciziile privind activități specifice și accesul la justiție, în conformitate cu prevederile Convenției privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în

probleme de mediu, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998, ratificată prin Legea nr. 86/2000.

Informarea publicului în cadrul procedurilor de reglementare pentru planuri, programe proiecte și activități se realizează conform legislației specifice în vigoare.

Consultarea publicului este obligatorie în cazul procedurilor de emitere a actelor de reglementare. Procedura de participare a publicului la luarea deciziei este stabilită prin acte normative specifice.

Modalitățile de realizare a participării publicului la elaborarea unor planuri și programe specifice în legătură cu mediul se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, la propunerea autorității publice centrale pentru protecția mediului, în termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Accesul la justiție al publicului se realizează potrivit reglementărilor legale în vigoare.

Organizațiile neguvernamentale care promovează protecția mediului au drept la acțiune injustiție în probleme de mediu.

CAPITOLUL IV

CONCLUZII

Una dintre tehnicile moderne folosite in mod curent pentru a preveni sau a limita vătămările aduse mediului consta in obligația de a obține o autorizație speciala prealabila pentru desfășurarea anumitor activități sau pentru utilizarea produselor si serviciilor care prezintă un risc din punct de vedere ecologic.

Autoritățile publice, ca purtătoare ale interesului general de protecție a mediului, verifica îndeplinirea prealabila a anumitor condiții de amplasare, stabilesc o serie de parametri tehnico-tehnologici de funcționare, instituie un control asupra activității si respectării normelor vizând protecția mediului.

Sub raportul obiectivelor supuse autorizării, tendința este aceea ca ele sa fie cat mai largi, mergându-se pana la exigenta autorizării prealabile a tuturor instalațiilor construite si exploatare astfel

încât sa se evite prejudicierea serioasa a mediului sau orice risc major, inconvenient ori perturbare a vecinătății sau a colectivității. Scopul urmărit este acela de a proteja ființele umane, bunurile, fauna și flora contra oricărei daune ecologice, în măsura în care aceasta poate să fie cauza de activități supuse autorizării, și de a asigura protecția împotriva oricărui risc, inconvenient ori perturbare importantă. În același timp, este vizată și prevenirea posibilităților oricărei vătămări a mediului. Sunt supuse autorizării toate activitățile potențial periculoase pentru mediu, indiferent de titularul lor (persoane fizice, persoane juridice cu sau fără scop lucrativ).

O problema care a apărut a fost aceea a raportului dintre noul sistem de autorizare instituit și activitățile poluante existente; legislațiile naționale au optat pentru o excepție specială de la regula neretroactivității, în sensul obligativității supunerii acestora la cerințele de autorizare într-un anumit termen, așa cum este și cazul Legii nr. 137/1995.

Marea majoritate a sistemelor de autorizare nu sunt concepute pentru a elimina orice poluare sau orice risc, ci mai degrabă pentru a acționa împotriva poluărilor serioase și a reduce pe cât posibil nivelurile lor. Ele sunt considerate o cale intermediară între practicile industriale nereglementate și interdicțiile absolute.

Prescripțiile autorizațiilor administrative sunt bazate pe evaluarea prealabilă a impactului ecologic al proiectelor preconizate sau activităților vizate. Solicitarea din punct de vedere formal și

mai ales exigentele autorizării pe conținut se bazează pe evaluarea impactului ecologic al activităților vizate, fapt pentru care studiul de impact este integrat procesului de autorizare, și prin concluziile sale face parte din decizia de acordare ori refuz al autorizării.

BIBLIOGRAFIE

1. Monica Oțel, Daniela Pinteș, Andreea Cazacioc – Aplicarea procedurii de realizare a evaluării de mediu pentru planuri și programe – Agenția Națională pentru Protecția Mediului – 2006
2. Mircea Duțu – Dreptul Mediului – Editura Economică – 1996
3. Hotărârea Guvernului – 1076/08.07.2004
4. Ministerul Apelor Pădurilor și Protecției Mediului – nr.709 din 11.08. 1999
5. Ordonanța de Urgență – nr.195 din 30.12.2005
6. Antonie Iorgovan – Tratat de drept administrativ – 2005
7. Legea nr. 52 din 2003.